

BIBLIOTHECA
JURIS
CANONICO-CIVILIS
PRACTICA,
IN QUATUOR TOMOS DIVISA.
EDITIO NOVISSIMA
Ceteris auctior.

BIBLIOTHECA

1 U R 1 2

CANONICO CIVILIS

P R A C T I C A

IN QUATUOR TOMOS DIVISA

EDITIO NOVISSIMA

Victoris Augusti

Spiritus S. ubi Te preliminariter Aquilæ Evangelicæ, prædilecto, & a Secretis Cordis JESU discipulo in muliere amicta sole apocalyptice præfiguravit, suavissimo suo illapsu Ecclesiam docuit, ut hoc speciali inter alia Lauretana mirabilia titulo Te veneraretur, SALVE ergo REGINA, & admitte, Clementissima Domina, ut aperiâ in parabolis os meum, loquar propositiones ab initio, in decachordo symbolico psallat tibi anima mea, & demum lingua mea ex attributis specularibus pro causa sua feliciter & efficaciter oret & peroret. Speculum est *Mater intemerata*, urpote specierum in & a se diffusarum fecundissimum, at *minime læsum*; *Amicus fidelis* reprehendens & laudans *incorrupta fide*; *Cos subtilissima* victricis & cordium triumphatricis, acuens arma pulchritudinis, inde *Splendor & acies*; *Lapis Lydius* censor strictissimus examinans auream gratiositatem oris & moris, *aurei index*; *Consulens*, *Advocatus*, & *Secretarius intimus*, confidentialis secretorum domesticorum arbiter, cui *intima panduntur*; *Testis omni exceptione eminenter major*, cujus solius depositioni plena defertur fides, *sufficit unus*; *Fidejussor principalis*, sub cujus sola cautione secure proditur in publicum, *hoc duce tuti*. *Liber Institutionum* jam olim iudicio orbis antiqui famosissima omnis decoris præscribens rudimenta, *nosce teipsum*; *Hieroglyphicum* *Justitiæ omnibus omnia, cuique suum* tribuens.

En succinctam Laudum Tuarum & indigentiarum mearum decadem! adaperio sensum, pando mysteria, decurro ardentissimis suspiriis & votis nuncupativis singula. *Mater intemerata*! Speculum *minime læsum*, ex quo Unigenitus Dei Filius splendor gloriæ, & figura substantiæ Patris, Sol Justitiæ intemerate prodiit, auxiliare, ut radii justitiæ sub Tua illuminatione collecti sine læsione conscientiæ & propriæ & alienæ intemeratæ & integerrimæ procedant in publicum! *Amica fidelis*! Speculum *incorruptæ fidei*, ad quod recurrit mens mea excitata verbis Proverb. VII. n. 4. *Die Sapientiæ soror mea es*, & *Prudentiam voca amicam tuam*, Sedes Sapientiæ, imo prima sedium Divinarum assistrix Virgo prudentissima, dignare favore Tuo hos exiguos pure pro gloria Filii Tui, & Ecclesiæ utilitate susceptos conatus, ut fideles & sinceri ubique inveniantur! *Cos subtilissima* Idæa pulcherrima, per quam exemplatæ pulchritudines Paradisi animæ sanctæ acuerunt splendentia victricis decoris sui arma, & noverunt vulnerare cor dilecti vel in uno oculorum suorum, & in uno crine colli sui, a Te enim *Splendor & acies*, suscipe, quem infinitis Titulis Tibi consacro ingenii & laboris mei partum, ut ab Authore suo obscurus a Tua serenitate reddatur amœnus, & acceptabilis coram Deo & hominibus, non ad vanam vanæ laudis complacentiam, sed ad Numinis honorem, & animarum salutem! *Lapis Lydiæ*! aurea scientiarum & doctrinarum pulchritudo est veritas, veritatis Magistra, discrimina in hac opinionum multitudine verum a fucato Sapientiæ auro, utriusque vestigia detege, & quidquid minus sincerum ex humana forte fragilitate in oculis Tuis appareret, elimina, sicut ex nunc pro non expressis autoritativa mea protestatione habeantur! *Consulens & Advocata*! Tibi revelavi causam meam, Tu nosti, quo animo & qua intentione hoc opus susceptum sit, Suffice intima secretorum omnium meorum arbitra vires & media efficacia, ut, quod voto Tuo inchoatum est, exoptato consumetur fine! *Testis omni exceptione eminenter major*! cujus solius testimonio & depositione conscientia latatur serena, pro millibus *sufficit una*; Esto mihi testis in cœlo fidelis, ut, dum venerit supremus Iudex, reddere unicuique secundum *opera sua*, & insurrexerint in me testes iniqui, liberes animam meam testimonio fidei & veritatis! *Fidejussor principalis*! sub cujus cautione talentum modicum a Domino acceptum secure expendo, & Publico Bono impendo, Sponde pro anima mea ut Te Duce tuta recipiat Lucrum vitæ æternæ, & gratiam fidejussoris meæ non obliviscar in æternum! *Scutum impenetrabile*! sub cujus præsidio secure latito, subtilissimum infernalis basilicæ virus, & omnia alia præsertim maledicarum bisuarum *venena retrorque*: O quantum, postquam ortus est Sol Justitiæ, & emulit in hunc clypeum aureum, resplenduerunt montes ab eo! maxime *mons doctor Fisiogenis* in quo sicut in monte Sinai a tempore constructionis, dotationis, & foundationis Ejusdem in honorem Tuum mandavit Deus Legem continuo, & justitia eam sicut montes Dei, defluerunt rigantes gratiarum aquæ, & Sapientiæ clamitantis exauditus est Echo: patere ergo, ut minimum hujus Mariani montis membrum salvum se faciat in monte, super hunc montem sub Tua protectione requiescat, justitiam ubi apprehensam ibidem fundet, aquas gratiarum hausas ad originem suam reducat, & per Echonom reflexum ad sapientiam clamitet! *Liber Institutionum*! ex quo omnes eradiuntur ad justitiam; taceo Sanctos Anselmos, mellissimos Bernardos, sapientissimos Albertos Magnos, subtiles Scotos &c. sufficiat vel solum commemorare S. Raymundum de Pennafort, qui Tuo præcipue favore quinque Decretalium Libros collegit, instrue & adjuva infirmitatem meam, ut ego Tua deducente dextera felicem hujus compilationis terminum attingam! *Symbolum & Speculum Justitiæ immaculatum*!

Redde

Redde in hoc opere, quod Tuum est intentione, auxilio, & consecratione, *omnibus*
omnia, cuique suum Deo gloriam & laudem, Tibi honorem & gratiarum actionem,
Ecclesiae utilitatem & incrementum, legentibus fructum centuplum, litigantibus pacem
cum iustitia, animabus salutem, & mihi meritum. Eia ergo Advocata & Patrona
pientissima, superamabilissima, introeant in conspectu Tuo hi simplices sed devotissimi
gemitus, inveniat gratiam humillima hæc deprecatio, & dum sic tenerrime & evisce-
ratissime invoco, clementissime & potentissime advoca, ita suspirat

Tuus

Devotissimus, Humillimus
Auctor.

TYPOGRAPHUS
A D
LECTOREM,
SUPER HAC ULTIMA EDITIONE.

Quanti sit valoris hæc quam tibi recens excusam offerimus, Reverendissimi admodum & Illustrissimi Viri D. D. *Francisci Antonii BEGNADELLII Bibliotheca Juris Canonico-Civilis Practica*, vel ipse, LECTOR BENEVOLE, judicaveris, qui justus æstimator meriti, res æqua libra perpendens, illius pretium noveris. Cum igitur nihil laudis huic sat per se commendato operi addere posset suscipiendum de illo encomium, in ipso limine subsedemus, ne temere audaces, fortuna non juvante, votis impar cedat exitus, neve nostrum magis, quam alienum laudare incusemur.

Hoc etenim monitum te volumus, LECTOR AMICE, nos scilicet hic aliquid bene de te præsertim ex eo meritos esse, quod hanc novissimam Editionem non ceteris emendatiorem modo sis experturus, sed & multo auctiorem; utpote quæ innumeris dispersis per universum Opus additamentis, ordine suo concinnatis, ad rem apprimè facientibus, & a peritissimis in Jure Viris, ex melioris etiam nominis Auctoribus, *Tuscho* nempe, *Sabello* & aliis prudenter excerptis, accurate selectis, & optime digestis ditata prodeat; quæ quidem ut legenti cuique pateherent, etiam si suis inserta locis, nota hæc * in materia, æque ac in Elencho Questionum cujuslibet Tomi, atque etiam in copiosissimo totius Operis Indice Generali apposita, his discernendis potissimum interserviet. Jam vero suscepti in gratiam tuam pensis, navatque in spem & cum animo tibi obsequendi opera non poenitebit, si tibi gratus acceptusque evaserit noster hic labor; Quo frui, & Vale.

Ne verò quidquam nostro studio desit, quominus hæc prima Veneta editio ceteris aliis illustrior evadat, nonnullas adjecimus doctrinas ex operibus Supremi Pontificis, tam optime non minus de tota Catholica Ecclesia, quam de litteraria Republica meriti, *Benedicti XIV.* feliciter regnantis depromtas: easque asterismo * indicavimus.

AUTHOR LECTOR.

UM forensium aut judicialium causarum, munerumque publicorum exercitationem, si non impossibilem, certe difficillimam quilibet experiri debeat, sine prævia Doctorum, tum Theologorum, cum materias Juris Canonici, ac Civilis tractantium notitia, ideo, ut facilius bono publico inservire possem, quamprimum me ad munera publica vocatum, aut vocandum comperi, protinus pro viribus insudare coepi, ut ex prædictis Doctoribus mixtum aliquod *Repertorium* pro commoditate pluries sollicitus, sæpe vix non invitis precibus acquievi, sæpius renui. Prævaluerunt tamen diversæ, & iteratæ Amicorum instantiæ, quibus compulsus consensum dedi, ut iste meus qualis qualis labor in lucem prodiret, ratus, parvulo libello hunc comprehendi posse: dum autem citra opinionem meam animadvertisse uno aut altero Tomo contentum non esse, ab incepto opere non semel desistere cogitaveram, & hoc vel maxime, cum ob angustiam temporis, & continua negotia publica, ita ut mihi ipsi idem semper esse non potuerim, in tanta controversiarum copia, me ad omnia intentum esse non posse, præviderim. Prævaluerunt tamen, ut dixi, Amicorum instantiæ. Accipe proinde, BENIGNE LECTOR, eundem bono animo, & amicis lege oculis: & si videbis me non omnia disculsa tradidisse, scias intentionem meam non fuisse tractatum aliquem formare, in quo methodice materias, ac Quæstiones discuterem, sed, ut dixi, solum *Repertorium* aliquod. Hinc me tamen, & sententiam meam non in omnibus interposui, sed solum opiniones Doctorum retuli pro contingentia casuum, & circumstantiarum qualitates postea melius discutiendas: Nec mihi parum profuit; proderit proinde forte & tibi BENIGNE LECTOR, facile enim est bonas opiniones a malis discernere, quando authores desideratas materias tractantes inveniri possunt. Doctores in hoc opere citatos quos ad manus habui, quantum licuit, in fonte videre voluit: si tamen ab aliquibus male relatos, aut alias aliquid superfluum, sæpius repetitum, aut omissum inveneris, candore iudicii tui supple, & Vale.

BIBLIOTECA COMUNALE
DI ENNA

